

оцјењивање уставности и законитости, али и свака особа може дати иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности и законитости. Ову врсту надлежности нема Уставни суд Босне и Херцеговине ни Уставни суд Федерације.

Као што видимо, постоје значајне разлике у карактеру и опсегу надлежности Уставног суда Републике Српске у односу на надлежности Уставног суда Босне и Херцеговине и Уставног суда Федерације иако се ради о уставном уређењу једне државе.

2. Избор судца уставних судова Поступак избора судца Уставног суда Федерације и Уставног суда Републике Српске битно се разликује од избора судца осталих судова, као и судца Уставног суда Босне и Херцеговине.

Уставни суд Босне и Херцеговине сачињава девет судца од којих шест бирају парламенти ентитета, а тројицу судца бира предсједник Европског суда за људска права након консултације са члановима Предсједништва Босне и Херцеговине, с тим да не могу бити држављани Босне и Херцеговине нити било које сусједне државе.

У поступак избора ентитетских уставних судца којих има по девет, укључено је Високо судско и тужитељско вијеће Босне и Херцеговине – уставни судови ентитета дају мишљења, предсједници и допредсједници ентитета, Народна скупштина Републике Српске односно Дом народа Парламента Федерације БиХ.

У оквиру уставних судова ентитета налази се и Вијеће за заштиту виталног интереса које броји по седам чланова из реда судца, а одлучује о захтјевима када се покрене питање виталног интереса.

Функција суца је неспојива са чланством у политичкој странци или некој политичкој организацији у Босни и Херцеговини, чланством у законодавној, извршној и другој судској власти у Босни и Херцеговини, односно у ентитетима, или са било којом другом функцијом која може утицати на непристрасност суца.

У обављању своје функције суци уставних судова имају имунитет, а могу бити разријешени дужности прије истека мандата ако то сами затраже, ако буду осуђени на затворску казну, ако трајно изгубе способност да обављају своју функцију, или ако обављају јавне или професионалне дужности неспојиве са функцијом суца уз утврђење постојања разлога за разрјешење и прије истека мандата с обзиром на чињеницу да суци могу бити разријешени дужности на темељу консензуса осталих судца.

3. Особе које могу покренути поступак Према Уставу Босне и Херцеговине, поступак може покренути само одређен круг овлашћених особа и то: члан Предсједништва Босне и Херцеговине, предсједавајући Вијећа министара, предсједавајући или његов замјеник било којег дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, једна четвртина чланова било којег дома Парламентарне скупштине, или једна четвртина чланова